

Forandringer i skeden efter strålebehandling i underlivet.

Skeden har en fin tynd slimhinde, som dels er meget elastisk og dels har evnen til at være fugtig.

Efter strålebehandling mod skeden, kan der dannes arvæv, som medfører, at skeden kan miste sin elasticitet. Der kan ske en forsnævring og afkortning af skeden, nogen gange ligefrem en sammenvoksning af skeden.

De fleste kvinder går i overgangsalderen efter strålebehandlingen p.g.a. påvirkning af æggestokkene og stopper med at producere kvindeligt kønshormon, hvilket er med til at slimhindens evne til at blive fugtig reduceres.

Disse mulige bivirkninger til strålebehandlingen kan have indflydelse på flere områder:

- Det kan være svært at opretholde eller genoptage et samliv med samleje.
- Det kan være smertefuldt og dermed vanskeligt at lave en underlivsundersøgelse i forbindelse med opfølgning på behandlingen.

Under strålebehandlingen og et par uger efter er skedens slimhinde ofte irriterede, hvilket viser sig ved rødmen og svie. 4-6 uger efter endt strålebehandling er de akutte påvirkninger i slimhinden ophede. Vi anbefaler derfor, at en forebyggende behandling af skeden først startes på dette tidspunkt.

Hvordan kan bivirkninger i skeden forebygges?

Du kan selv forebygge arvævsdannelse i skeden ved regelmæssig samleje eller ved brug af en dilatator der er formet som en cylinder. Dilatatorerne findes i et sæt med 5 forskellige størrelser. Forebyggelsen går ud på at udspænde og smidiggøre væv og muskler omkring skeden med dilatatoren. Dette står beskrevet i pjecen "Vaginal stræk".

Der kan komme lidt blødning efter brug af dilatatoren, da slimhinden i skeden kan være skadet efter strålebehandling. Der dannes nye blodkar, som kan bryde ved brug af dilatatorer eller samleje, men det er uden betydning.

Hormon behandling lokalt i skeden, kan i nogle tilfælde være gavnligt. Tal med lægen om dette.

Samliv

Mange kvinder har ikke lyst til samliv eller samleje under og lige efter strålebehandlingen. Diagnose og behandling kan have indflydelse på både dit fysiske og psykiske velbefindende, hvilket kan påvirke din lyst til seksuelt samliv.

Hvis du og din partner oplever udfordring med seksualiteten, kan du/I få hjælp og vejledning hos en sexologisk rådgiver.

Lægen på afdelingen kan henvise dig.